

jól intézni, az államérdeket kellően képviselni csak a statisztika segítségével lehet.

A sajtó és a statisztika kapcsolata e kor lap-típusában, az *Intelligenzblätter*-ben is jelentkezik. E hivatalos rendeleteket és számszerű statisztikákat közlő újságok idővel tudományos cikkeknek is teret engednek s a 18. század végén már interlokális jelleggel is megjelennek.

A statisztika publicisztikai jelentőségét *Schözer* (1735—1809) viszi mélyebben a köztudatba. Tanítása szerint a hivatalos statisztikus mellett, aki statisztikát „teremt“, fontos „gyűjtő“ és nyilvánosságra juttató szerepe van az írónak. Újságot helyesen és hasznosan olvasni: *művészet*, melynek egyik tanítómestere a statisztika. A sajtó híryanaga maga is statisztikai feldolgozásra érdemes adattár lehet. De a statisztika nemcsak módszer, hanem annak eredménye is. A statisztika eredményei viszont a sajtó nélkül nem válhatnak közkinccsé. Így lesz a statisztika publicisztikává, az újság a statisztika egyik forrásává.

A hivatalos statisztika — szintén politikai tálajból táplálkozva — a 19. századba kap erőre. Az időszaki sajtó a hivatalos statisztikának is nagy lendítője. E téren kezdeményező lépés, amelynél a szász statisztikai egyesület a 30-as években az ország állapotának a hatóságok közlésein alapuló ismeretetésére kap állami megbízást. Az egyesület már 1839-ben a mai hivatalos statisztika jóformán va-

lamennyi ágát műveli s statisztikai publikációkat bocsát ki. Az egyesület statisztikai irodája 1850-ben hivatalos szervvé alakul s néhány év múlva (1853) már havi füzeteket ad ki az addigi évkönyve helyett. A közönség pedig a legelterjedtebb lap, a *Leipziger Zeitung* tudományos mellékletében kapja meg az aktuális statisztikai anyagot. A statisztika, mint a hírszolgálat lényeges tényezője, kivívja az öt megillető helyet s már csak egy további lépés önálló, tipikusan a nagy nyilvánosságnak szánt hivatalos statisztikai folyóiratok keletkezése.

A statisztika publicisztikai jelentkezési formája az időszaki sajtóban ma is kétféle. Statisztikai közléseknek immár bőven engednek helyet a legkülönbözőbb újságok (hírlapok, folyóiratok) s másrészt vannak önálló periodikus statisztikai kiadványok. Mindkét publikálási forma biztosítja a statisztikai eredmények számára a nyilvánosságot, a hírszerűséget, az aktualitást és a periodicitást.

Végző konkluzióképen azt állapítja meg a kitűzött témát kimerítő alaposággal analizáló munka, hogy a hivatalos statisztikusokra és a kormányokra a jövőnek az a feladata vár, hogy az időszaki sajtó útján az államügyek intézésére hivatottakon túlmenően, az állampolgárok legszélesebb rétegéhez juttassák el a *tények tudományának*, a statisztikának eredményeit.

E. D. dr.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal könyvtárába érkezett munkák.

Ouvrages arrivés à la bibliothèque de l'Office central royal hongrois de statistique.

Nemzetközi vonatkozású művek és elméleti munkák. (*Publications d'intérêt international et de théorie générale.*) — *Jahresbericht*, 1926. Internationales Buchdrucker-Sekretariat. Bern.

Procès-verbal du Xe congrès typographique international tenu à la Sorbonne à Paris, du 8 au 13 août 1927. Secrétariat international des typographes. Berne.

Proceedings of the 47th Session held at Philadelphia from 10th to 15th august 1927. International supreme lodge. Glasgow.

50 ans d'activité de la Fédération internationale des amis de la jeune fille. 1877—1927. Neuchâtel.

Löhne und Arbeitsbedingungen der Holzarbeiter in den verschiedenen Ländern. II. Bericht. Stand 1. Oktober 1926. Sekretariat der Internationalen Union der Holzarbeiter. Amsterdam.

World economic chart, 1927. Redmond and Co. New-York.

Cseh-Szlovákia. (Tchéco-Slovaquie.) — *Aussenhandel der Czechoslovakischen Republik*, 1925. II. Teil: Ein- und Ausfuhr im Zollvorwerke und Durchfuhr.

1926. I. Teil: Spezialhandel. Statistisches Staatsamt. Prag. (Czechoslovakische Statistik. 30., 38.)

Exposé sommaire des travaux législatifs de l'Assemblée nationale de la République Tchécoslovaque. Fasc. XV. Session de printemps 1927. Assemblée nationale. Prague.

Németország. (Allemagne.) — *Die Wahlen zum Reichstag am 4. Mai 1924 und am 7. Dezember 1924.* (Zweite und dritte Wahlperiode.) 6. Heft: Einzeldarstellungen zu den Reichswahlen und Abstimmungen 1924 bis 1926. Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 315. VI.)

Berufszählung. Volks-, Berufs- und Betriebszählung vom 16. Juni 1925. Die berufliche und soziale Gliederung der Bevölkerung des Deutschen Reichs. I. Teil: Einführung in die Berufszählung 1925. Methode der Berufsstistik — Erhebungs- und Bearbeitungsplan. II. Teil: Die Reichsbevölkerung nach Haupt- und Nebenberuf. Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 402. I/II.)

Berufszählung. Volks-, Berufs- und Betriebszählung vom 16. Juni 1925. Die berufliche und

soziale Gliederung der Bevölkerung in den Ländern und Landesteilen. Der Norden und Westen Deutschlands. Heft 17: Land Hamburg. 18: Land Mecklenburg-Schwerin. 19: Land Oldenburg. 20: Land Braunschweig. 21: Land Bremen. 22: Land Lippe. 23: Land Lübeck. Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 404. 19—23.)

Gemeinschaftsarbeit im Gartenbau. Vorträge, gehalten auf der 9. Sitzung der Fachabteilung für Gartenbau der preussischen Hauptlandwirtschaftskammer am 1. März 1928 in Berlin. (Veröffentlichungen der preussischen Hauptlandwirtschaftskammer. 25.)

Preussische Hochschulstatistik. Winterhalbjahr 1927—28. Preuss. statistisches Landesamt. Berlin.

Badische Gemeindestatistik, enthaltend die wichtigsten statistischen Angaben für die Gemeinden und abgesonderten Gemarkungen des Landes Baden. Badisches statistisches Landesamt. Karlsruhe. 1927.

Handel und Verkehr in Baden, 1925. Badisches statistisches Landesamt. Karlsruhe.

Aktive und passive Verbundenheit der Stadt Breslau mit der deutschen Volkswirtschaft. Statistisches Amt der Stadt Breslau.

Luxemburg. (*Luxembourg.*) — *Die Wohnungsverhältnisse in Gross-Luxemburg und in den grösseren Ortschaften des Kantons Esch nach Stand vom 1. Dezember 1927.* Statistisches Amt. Luxemburg.

Svájc. (*Suisse.*) — *Die Erwerbs- und Vermögenssteuern in den grösseren Gemeinden der Schweiz, 1927.* Eidgenössische Steuerverwaltung. (Schweizerische Statistische Mitteilungen. X. (1928.) 5.)

Die Organisation der Schlachtviehverwertung im Auslande und in der Schweiz. Brugg. 1928. (Mitteilungen des Schweizerischen Bauernsekretariates. 90.)

Olaszország. (*Italie.*) — *Movimento commerciale del Regno d'Italie, 1925.* Parte I. Tavole riassuntive—Tavole anatiche. Min. delle finanze. Ufficio centrale di statistica. Roma.

Belgium. (*Belgique.*) — *L'association dans les classes moyennes, 1926.* Office des classes moyennes. Bruxelles.

Dánia. (*Danemark.*) — *Les impôts d'État sur le revenu et sur la fortune, 1927—1928.* 1re Partie: Aperçu général. Département de statistique. København. (Communications statistiques. 4. S. 79. IV.)

Norvégia. (*Norvège.*) — *Entremise publique et arbitrage. Conventions collectives et conflits du travail, 1923.* Bureau central de Statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VII. 145.)

Statistique des caisses d'épargne, 1926. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 41.)

Finances des communes, 1924—25. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 14.)

Statistique des banques privées par actions, 1926. Bureau central de statistique. Oslo.

Annuaire de l'Administration générale des pri-sons, 1924. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 46.)

Mouvement de la population, 1925. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 47.)

Service vétérinaire civil, 1925. Direktoeren for det civile veterinaervesen. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 49.)

Statistique des hospices d'aliénés, 1926. Medisinal-direktoeren. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 50.)

Gages et salaires, 1927. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 51.)

Assurances privées en Norvège, 1913—1925. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 52.)

Sociétés d'assurances, 1926. Rapport du Conseil d'assurances. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 53.)

Finances de l'État pour les exercices 1913/14—1928/29. Bureau central de statistique. Oslo. (Norges offisielle statistikk. VIII. 54.)

Svédország. (*Suède.*) — *Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet åren, 1925 och 1926.* Statistiska centralbyrå. Stockholm. (Sveriges officiella statistik.)

Jordbruk och boskapsskötsel, 1926. Statistiska centralbyrå. Stockholm. (Sveriges officiella statistik.)

Allmän sparbanksstatistik, 1926. Statistiska centralbyrå. Stockholm. (Sveriges officiella statistik.)

Enskilda försäkringsanstalter, 1926. Försäkringsinspektionen. (Sveriges officiella statistik.)

Finnország. (*Finlande.*) — *Fennia.* 47. Societas geographica Fenniae. Helsinki.

Acta geographica. 1. Societas geographica Fenniae. Helsinki.

Aperçu statistique de l'état des établissements d'instruction secondaire en Finlande, 1926/27. (Finn. közp. stat. hiv.) Helsinki. (Suomen virallinen tilasto. IX. 53.)

Rapport sur l'état des associations de bailliage et de paroisse pour assurance contre l'incendie et contre la mortalité des bestiaux, 1925. (Finn. közp. stat. hivatal.) Helsinki. (Suomen virallinen tilasto. XXII. B. 21.)

Lettorság. (*Lettonie.*) — *Die Rigaer Stadtverordnetenwahlen vom 18—19. Februar 1928.* Statistisches Amt der Stadt Riga.

Sz. H. Sz. királyság. (*Royaume des Serbes, Croates et Slovènes.*) — *Statistique du commerce extérieur du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, 1927.* Direction générale des douanes. Belgrade.

Egyiptom. (*Egypte.*) — *Statistique des sociétés anonymes par actions, travaillant principalement en Egypte au 31 décembre 1925.* Département de la statistique générale. Le Caire.

Amerikai Egyesült Államok. (*États-Unis.*) — *Statistical abstract of the United States*, 1926. Bureau of foreign and domestic commerce. Washington.

Mineral resources of the United States, 1926. (Preliminary summary.) Bureau of mines. Washington.

Annual report of the board of regents of the Smithsonian Institution showing the operations, expenditures and condition of the institution, 1926. Washington.

Report on higher education in the state of New-York for the school year ending July 31, 1925. The state department of education. Albany.

Ashton, Bessie L.: *The geonomic aspects of the Illinois waterway.* University of Illinois. Urbana. (University of Illinois studies in the social sciences. XIV. (1927.) 2.)

Workmen's compensation legislation of the United States and Canada as of July 1, 1926. Bureau of labor statistics. Washington. (Bulletin. 423.)

Hoffmann Frederick L.: *Health survey of the printing trades, 1922/1925.* Bureau of labor statistics. Washington. (Bulletin. 427.)

Proceedings of the industrial accident prevention conference. Held at Washington, D. C. July 14—16,

1926. Bureau of labor statistics. Washington. (Bulletin. 428.)

Union scale of wages and hours of labor may 15, 1926. Bureau of labor statistics. Washington. (Bulletin. 431.)

Brazília. (*Brésil.*) — *Recenseamento do Brazil*, 1925. V. Industria. Directoria general de estadística. Rio de Janeiro.

Argentina. (*Argentine.*) — *Recomendaciones de la primera conferencia nacional de estadística.* Dirección general de estadística. Buenos Aires. (Informe. 16.)

Los impuestos y otros recursos fiscales de la nación y las provincias en los años 1910 y 1924/5. Dirección general de estadística de la nación. Buenos Aires. (Informe. 17.)

La población y el movimiento demográfico de la República Argentina, 1910—1925. Dirección general de estadística. Buenos Aires. (Informe. 20.)

Censo bancario de la República Argentina, 1925. Dirección general de estadística. Buenos Aires. (Informe. 21.)

Peru. (*Pérou.*) — *Estadística del comercio especial del Perú*, 1926. Superintendencia general de Aduanas Callas.

Folyóiratszemle.

Revues.

Bollettino dell'Istituto Statistico-Economico (1928. 3-4. sz., Triest, olasz). — *de Castro D.*: Julia tartomány népességének nem- és korszerinti megoszlása 1910-1921. — *de Vergottini M.*: A trieszti közraktárak forgalma. — *Cumin G.*: Adatok a görög mezőgazdaságról. — *Bradaschia G.*: A Dunahajózás forgalma.

Bulletin périodique (65. sz., Brüsszel 1928, fr.). — *Giraud A.*: Az állampénzügyi feltételek a gyarmatokon. Állampénzügyi segélyforrások Francia-Nyugatafrikában. — *Friedmann M.*: Ausztria gazdasági helyzete. — *v. Zeeland P.*: A vállalatok racionalizálásának és finanszírozásának problémái. — *Meyer E.*: Dán-belga tárgyalások a jelen században. — *Seligman E.*: Az Egyesült Államok és a külföldi kölcsönök. — *le Trocquer Y.*: A gazdasági entente felé. — *sir Lucas C. P.*: A brit birodalom jellemző vonásai. — *Fellner H.*: A magyar ipar helyzete a háború után. — *Olivetti G.*: Olaszország állami pénzügyei. — *Tumedei C.*: A líra revalorizációja és az állam pénzügyi egyensúlya. — *van Aalst C. J. K.*: Holland-Keletindia a nemzetközi gazdasági szempontokból. — *Gliwie H.*: A lengyel stabilizációs kölcsön és Lengyelország jövő fejlődésének kilátásai. — *Fajans W.*: Lengyelország a közel múltban és ma. — *Lundvik V. P.*: Kereskedelmi kapcsolatok Svédország és Belgium között. — *Bachmann G.*: A svájci Nem-

zeti Bank 1907-1927. — *Lefevre E.*: Ausztria textilterkereskedelme. — *Pierre R. J.*: Argentina külkereskedelme 1927-ben.

Československý Statistický Vestník (9. évf. 4-6. f., Prága 1928, cseh). — *Smutný P.*: A fizetési mérleg. — *Mráz J.*: A Nemzetközi Statisztikai Intézet XVII. (kairói) kongresszusa. — *Boháč A.*: A népességi statisztika és a statisztika elmélete a kairói kongresszuson. — A Nemzetközi Mezőgazdaságtudományi Tanács és a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez tartozó mezőgazdasági egyesülések állandó tanácsának első kongresszusa. — Jelentés a cseh-szlovák statisztikai államtanács és statisztikai hivatal 1927. évi működéséről. — Az állami tisztviselők és alkalmazottak Cseh-Szlovákiában 1926 július 1-én.

Commerce Reports (1928. 14. sz., Washington, ang.). — Tisztességtelen módszerek használata a nemzetközi kereskedelemben. — Nagy-Britannia 1927. évi külkereskedelme. — Görögország 1927. évi gazdasági fejlődése. — (1928. 15. sz.). — Német osztagok 1927-ben. — (1928. 16. sz.). — Idegen tőkeajánlatok az Egyesült Államokban. — (1928. 17. sz.). — Lengyelország 1927. évi gazdasági helyzete.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1928 ápr., Jéna, ném.). — *Vogel H. E.*: A közgazdasági fejlődésfolyamat elmélete